

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

2020-08-13

Remissvar avseende promemorian Ny lag om källskatt på utdelning (Ds 2020:10)

Fondbolagens förening har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerad promemoria. Promemorian innehåller förslag till ett nytt regelverk avseende källskatt på utdelningar till personer som inte är obegränsat skattskyldiga i Sverige.

Föreningens synpunkter avser de förslag och motiv som specifikt rör fonder. Därutöver ansluter sig föreningen till de synpunkter som lämnas i remissvar av Svenska Bankföreningen och Föreningen Svensk Värdepappersmarknad.

Inledningsvis konstaterar föreningen att det är olyckligt att frågor som rör de särskilda förutsättningarna för beskattning av utdelning från fonder inte närmare behandlas i promemorian. Ett nytt källskattesystem måste självfallet vara robust och praktiskt fungerande. Det är emellertid oklart hur det föreslagna nya förfarandet ska kunna fungera för ett fondbolag eller en förvaltare av specialfonder¹. Föreningen menar att förslagen i delar inte är möjliga att genomföra eftersom de står i konflikt med det näringsrättsliga regelverket. Föreningen avstyrker därför ett genomförande av dessa.

Möjligheten för fondbolag att göra skatteavdrag för källskatt på utdelning

Ett fondbolag har i begränsad utsträckning kännedom om andelsägarna i en fond. Sådan kännedom är endast möjlig i förhållande till direktkunder, dvs. de som tecknar andelar direkt hos fondbolaget och som fondbolaget därmed för in i fondens andelsägarregister. I stor utsträckning sker distributionen av fonder av värdepappersinstitut som med stöd av tillstånd enligt 4 kap. 12 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, LVF, noteras i andelsägarregistret för sina kunders räkning, s.k. förvaltarregistrering. Det förvaltarregistrerade institutet för ett eget register över andelsägandet i fonden. Fondbolaget har ingen rätt att få uppgifter ur det registret.

Bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, har anpassats efter dessa förhållande. Kontrolluppgifter lämnas och skatteavdrag för preliminär skatt på utdelningar görs av det institut som har information om andelsägaren och kan göra

¹ I det fortsatta benämns båda dessa bolagstyper fondbolag.

utbetalningen av utdelningen. När andelarna är förvaltarregistrerade ligger således detta ansvar på värdepappersinstitutet. Bestämmelserna om detta i 10 kap. SFL avser obegränsat skattskyldiga. Något skatteavdrag för preliminär skatt ska inte göras på utdelning till begränsat skattskyldiga (10 kap. 16 § SFL). I stället görs skatteavdrag för källskatt (kupongskatt). Vid förvaltarregistrering är det på motsvarande sätt som vid preliminär skatt det förvaltarregistrerade värdepappersinstitutet som ansvarar för kupongskatten (12 § 2 kupongskattelagen [1970:624]). Därmed hänger systemen för preliminär skatt och källskatt ihop, och de näringsrättsliga förutsättningarna beaktas.

I promemorian föreslås emellertid att nuvarande ordning, såvitt avser källskatt, ska avskaffas. I stället föreslås att endast av Skatteverket godkända mellanhänder ska få ta ansvar för innehållande och redovisning av källskatt. Om fondandelarna registrerats på en förvaltare enligt 4 kap. 12 § LVF som inte har tillstånd som godkänd mellanhånd ska således fondbolaget ansvara för att källskatt innehålls. Detta är emellertid inte möjligt eftersom fondbolaget inte har de uppgifter om andelsägaren som behövs för att kunna innehålla källskatt. Fondbolaget har endast uppgift att ett institut i egenskap av förvaltare innehar ett antal fondandelar för sina kunders räkning. Huruvida det bland dessa kunder finns någon som är begränsat skattskyldig finns det ingen legal möjlighet för fondbolaget att få reda på. Således finns det heller ingen möjlighet att innehålla källskatt.

Samtidigt innebär preliminärskattereglerna att det är det förvaltarregistrerade institutet, och inte fondbolaget, som ska innehålla skatten. Huruvida andelsägarna är obegränsat skattskyldiga, varvid utdelningen ska överlämnas till det förvaltarregistrerade institutet utan skatteavdrag, eller begränsat skattskyldiga, varvid fondbolaget enligt förslaget ska innehålla skatt, har fondbolaget ingen kännedom om. Systemen för preliminär skatt och källskatt måste således hänga ihop, vilket de inte gör i nu föreliggande förslag.

Förslagen i promemorian om godkända mellanhänder utgår från att flertalet institut som agerar mellanhänder kommer att ansöka om sådant tillstånd hos Skatteverket. Det finns dock inga garantier för detta. Förslagen är, oavsett detta, inte kompatibla med den näringsrättsliga regleringen av fonder. Ett tillstånd enligt 4 kap. 12 § LVF att registreras som förvaltare är inte avhängigt att institutet är en "godkänd mellanhånd". Inte heller kommer en "godkänd mellanhånd" att få registreras i ett andelsägarregister utan tillstånd enligt 4 kap. 12 § LVF. Ett fondbolag har ingen möjlighet att neka den som fått tillstånd enligt 4 kap. 12 § LVF registrering i andelsägarregistret och kan inte kräva sådana uppgifter om institutets kunder som behövs för innehållande av källskatt. Dessa omständigheter behandlas inte i promemorian.

För det fall förslagen leder till lagstiftning menar föreningen att förpliktelsen att göra skatteavdrag avseende källskatt på utdelning från fonder måste få uppfyllas av den som har tillstånd att vara registrerad som förvaltare enligt 4 kap. 12 § LVF. Det innebär att fondbolaget hanterar skatteavdrag i förhållande till sina direktkunder, och för övriga görs detta av ett institut med tillstånd att registreras som förvaltare i andelsägarregistret.

Utländska förvaltare av svenska fonder

I tidigare lagstiftningsärende har konstaterats att det inte går att med bindande verkan kräva att ett utländskt bolag som förvaltar en svensk värdepappersfond eller specialfond

ska innehålla källskatt avseende utdelning från fonderna (prop. 2010/11:131). En särskild bestämmelse om att det i dessa fall är fondens svenska förvaringsinstitut som ska uppfylla skyldigheten finns därför i 11 c § kupongskattelagen. I nu aktuell promemoria behandlas inte denna fråga. I promemorian föreslås att ”utdelande bolag” ska göra skatteavdraget (förslaget till 13 b kap. 1 § SFL). Med ”utdelande bolag” avses bl.a. ett bolag som förvaltar en svensk värdepappersfond eller specialfond (promemorian s. 200). Därmed omfattas, som det får förstås, även utländska förvaltningsbolag. Det saknas emellertid en beskrivning av skälen för att tidigare bedömning ändrats. Enligt föreningens mening gör sig de skäl som beskrivs för nuvarande ordning i prop. 2010/11:131 alltjämt gällande.

Definitionen av utländska fonder

I promemorian föreslås en definition av utländsk värdepappersfond respektive utländsk specialfond (3 § förslag till lag om källskatt på utdelning). Syftet är att definiera vilka utländska fonder som motsvarar svenska värdepappersfonder respektive utländska specialfonder och därmed inte är skattskyldiga för källskatt.

En utländsk värdepappersfond föreslås i promemorian definieras som ”ett fondföretag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om värdepappersfonder som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden”. I motiven anges att ”[e]n fond kan således anses vara en utländsk värdepappersfond även om den inte lyder under UCITS-regelverket, om den uppfyller kriterierna” (promemorian s. 90). I specialmotiveringen anges vidare att ”[d]efinitionen i lagen om värdepappersfonder omfattar alla fondföretag, även de som inte omfattas av UCITS-direktivet” (promemorian s. 330). Detta är enligt föreningen emellertid en felaktig slutsats. Begreppet fondföretag i LVF är sedan införandet av lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, LAIF, förbehållet fondföretag som avses i UCITS-direktivet. För fonder som inte omfattas av UCITS-direktivet används i stället begreppet alternativa investeringsfonder (se t.ex. författningskommentaren till upphävandet av 1 kap. 8 och 9 §§ lagen om investeringsfonder, prop. 2012/13:155 s. 530). I lagtexten behöver definitionen således endast omfatta ”ett fondföretag som avses i 1 kap. 1 § första stycket 9 lagen (2004:46) om värdepappersfonder” alternativt ”ett fondföretag som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG”. Eftersom endast s.k. UCITS-fonder omfattas torde ingen hänvisning till hemland etc. för fonderna behövas.

När det gäller definitionen av utländsk specialfond föreslås i promemorians lagtext en hänvisning till 1 kap. 1 § LAIF. Hänvisning ska enligt föreningen i stället göras till 1 kap. 2 § samma lag. I motiven anges att ”den utländska fonden ska vara underställd i allt väsentligt samma civilrättsliga reglering som svenska fonder” (promemorian s. 92). Föreningen menar att det rör sig om näringsrättslig reglering, och inte civilrättslig.

FONDBOLAGENS FÖRENING

Helene Wall
Chefsjurist